

Kartlegging av barn som pårørende - delprosedyre

1. Omfang og hensikt

Gjelder når	Bidra til
pasienter har kontakt med spesialisthelsetjenesten	- avklaring om pasienten har mindreårige barn/søsken - avklaring av barnas omsorgssituasjon - kartlegging av barnas behov for informasjon og oppfølging

2. Fremgangsmåte (1, 2)

Avklar alltid om pasienten har mindreårige barn/søsken eller ikke:

- Spør pasienten eller eventuelt ledsager
- Søk eventuelt i pasientens journal eller epikriser
- Søk eventuelt i kjernejournal eller folkeregisteret

Avklar alltid når pasienten har mindreårige barn/søsken:

- Barnas navn, fødselsdato, bosted, eventuelt språk, landbakgrunn og botid i Norge
- Pasientens relasjon til barna; foreldreansvar, søsken, annen relasjon, samvær (eventuelt omfang)
- Hvem som har den daglige omsorgen for barna
- Hvor barna er/bor når pasient mottar behandling/er innlagt
- Om barna er informert om innleggelsen/behandlingen
- Om barna har forsvarlig tilsyn av voksne

Ved usikkerhet om barns trygghet, liv og helse: Se delprosedyre Tiltak for barn som pårørende

Vurder om barnas situasjon og/eller pasientens helsetilstand tilsier at barnas behov for informasjon og oppfølging bør kartlegges. Hvis ja, sørg for at videre kartlegging gjennomføres

Kartlegging av barnas behov for informasjon og oppfølging sammen med pasient/foreldre:

Forklar formålet med kartleggingen og at den gjennomføres for pasienter med barn/søsken

- Hva vet barna om sykdommen/tilstanden? Hva har de sett/hørt/blitt fortalt?
- Hvordan reagerer barna på det de har sett/hørt/blitt fortalt? (3-6)
- Hvordan påvirkes barnas hverdagsliv? (rutiner, omsorgsoppgaver, barnehage/skole, fritid) (3, 7, 8)
- Hvordan påvirkes din rolle som foreldre? (9, 10)
- Hvem er ressurspersoner for barna? (eks. familie, venner, naboer, ansatte barnehage/skole, trenere) (4, 11, 12)
- Har barna kontakt med andre hjelpeinstanser? (f.eks. helsesøster, PPT, barneverntjenesten)
- Hvilken oppfølging ønsker du/dere at barna skal få, og hva mener barna selv? (4, 5, 13, 14)

Innhent samtykke for å informerer andre, og gi nødvendig oppfølging

Vurder om barnas behov for informasjon og oppfølging er tilstrekkelig ivaretatt

Ved behov se delprosedyre Tiltak for barn som pårørende og/eller Samhandling for barn som pårørende

Dokumentær i pasientens journal:

- om pasienten har, eller ikke har, ett eller flere mindreårige barn eller søsken (15)
- relevante og nødvendige opplysninger fra avklaring og kartlegging (1, 2)
- helsepersonells vurdering av om mindreårige barn er godt nok ivaretatt (1, 2)
- skriftlig eller muntlig samtykke (1, 15)
- eventuelle henvisninger av mindreårige barn (inkludert helsehjelp for barnet) (2, 15)
- eventuell bekymringsmelding til barneverntjenesten (2, 15)

Inkluder kartlagte opplysninger om mindreårige barn i epikrise og pleie- og omsorgsmelding (2, 15)

Referanser

1. Helsepersonelloven. Lov om helsepersonell m.v (LOV-1999-07-02-64). 1999.
2. Helsedirektoratet. IS-2587 Veileder om pårørende i helse-og omsorgstjenesten. 2017.
3. Jeppesen E, Bjelland I, Fossa SD, Loge JH, Dahl AA. Health-related quality of life in teenagers with a parent with cancer. *European Journal of Oncology Nursing*. 2016;22:46-53.
4. D'Urso A, Mastroyannopoulou K, Kirby A. Experiences of posttraumatic growth in siblings of children with cancer. *Clinical Child Psychology & Psychiatry*. 2017;22(2):301-17.
5. Drost LM, van der Krieke L, Sytema S, Schippers GM. Self-expressed strengths and resources of children of parents with a mental illness: A systematic review. *International Journal of Mental Health Nursing*. 2016;25(2):102-15.
6. Yamamoto R, Keogh B. Children's experiences of living with a parent with mental illness: A systematic review of qualitative studies using thematic analysis. *Journal of Psychiatric & Mental Health Nursing*. 2018;25(2):131-41.
7. Ruud T, Birkeland B, Faugli A, Hagen KA, Helman A, Hilsen M, et al. Barn som pårørende - Resultater fra en multisenterstudie. Oslo: Akershus universitetssykehus, Helse Stavanger HF (Stavanger universitetssykehus), Rogaland A-senter, Sørlandet sykehus HF, Vestre Viken HF, Regionsenter for barn og unges psykiske helse Helseregion Øst og Sør, BarnsBeste; 2015.
8. Long KA, Lehmann V, Gerhardt CA, Carpenter AL, Marsland AL, Alderfer MA. Psychosocial functioning and risk factors among siblings of children with cancer: An updated systematic review. *Psychooncology*. 2018;27(6):1467-79.
9. Fearnley R, Boland JW. Communication and support from health-care professionals to families, with dependent children, following the diagnosis of parental life-limiting illness: A systematic review. *Palliative Medicine*. 2017;31(3):212-22.
10. Reupert A, Price-Robertson R, Maybery D. Parenting as a focus of recovery: A systematic review of current practice. *Psychiatric Rehabilitation Journal*. 2017;40(4):361-70.
11. Morris J, Turnbull D, Preen D, Zajac I, Martini A. The psychological, social, and behavioural impact of a parent's cancer on adolescent and young adult offspring aged 10-24at time of diagnosis: A systematic review. *Journal of Adolescence*. 2018;65:61-71.
12. Wahl P, Bruland D, Bauer U, Okan O, Lenz A. What are the family needs when a parent has mental health problems? Evidence from a systematic literature review. *Journal of Child & Adolescent Psychiatric Nursing*. 2017;30(1):54-66.
13. Dam K, Hall EO. Navigating in an unpredictable daily life: a metasynthesis on children's experiences living with a parent with severe mental illness. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*. 2016;30(3):442-57.
14. Yang HC, Mu PF, Sheng CC, Chen YW, Hung GY. A Systematic Review of the Experiences of Siblings of Children With Cancer. *Cancer nursing*. 2016;39(3):E12-21.
15. Journalforskriften. Forskrift om pasientjournal (FOR-2019-03-01-168). In: omsorgsdepartementet H-o, editor. 2019.